

matrace a kovu, který ji drží, velmi zlehka, jen abych měl co dělat. Za nic na světě bych si nepřál vzbudit pozornost spáče nade mnou.

Zavřu oči, a jak se můj mozek začne vypínat, uvědomím si, že poprvé za několik měsíců se nemusím obávat, že mě někdo najde.

Ráno mě po blaženém spánku beže snů probudí kašláni. Z různých zákoutí pláště paland se ozývá příšerně osobitě frkání, suchý kašel a sípání. Časem se naučím poznat každé zakašlání a spojit si ho se jménem a historií. Onoho prvního rána nevím nic.

Nakloním se přes bok postele a zadívám se dolů. Na podlaze hluboko pode mnou sluneční paprsky procházející průhledným stropem jasně osvětlují stříbrné jezírko moči. Kovové věže spacích kóji se v něm odrážejí; prohlížím si naše odrazy a snažím se najít sebe, jenže se mi nějak nedaří rozlišovat mezi všemi těmi malíčkými rozcuchanými tvářemi. Zvednu ruku a zamávám do toho zářivého jezera, abych si vyjasnil, která z nich je moje. Několik rukou – ne, pěstůctu – mi zamávání oplátí.

Už nejsem nezvěstný.

Andy se vrací

Zamrkal a otevřel oči. Zjištění, že je naživu, ho překvapilo.

Kdyby o sobě posledních pět let vůbec přemýšlel, pokládal by se za mrtvého. Občas jukl na svět a jako špehyrku využil blábolického, vrískajícího idiota, jemuž ošetřovatelé říkali Andy.

Ale dnes se stavil v idiotově hlavě, aby se zase porozhlédl, a ejhle: byl živý a zdravý jako řípa. Byl to sakra šok.

Posadil se a okamžitě si všiml ústavního pyžama.

„Brytiro, Andy!“ pozdravil ho stařík na vedlejší posteli.

„Brytiro,“ zareagoval roztržitě a zadíval se na skříňku u postele, na níž krom květin a pomerančového džusu nic nestálo.

„Chal Gratuluju, Andy, ty můj kluku,“ řekl jeho soused, jako by to na něj udělalo dojem.

Andy nahlédl do skříňky. Byla prázdná. Otočil se a vrhl pohled na zeď za postelí. Na čestném místě tam visel chatrný umělohmotný basreliéf Santa Clause, popojený vánočním řetězcem s dalšími Santa Clausey nad jinými postelci. Pod Andyho Santou byly přilipnuté fotografie ženy a tří dětí v různých kombinacích. Za čelem postele byl skoro skrytý dětský výkres, dost potrháný a podepsaný jménem *Robert*.

Na oddělení vešla sestra a všechny pozdravila. Na rukou měla navlečené rukavice na jedno použití.

„Andy zrovna řekl ‚dobrytro‘,“ informoval ji hned stařec.

„To je hezké,“ odpověděla, ale očividně tomu nevěřila. Přšla k Andyho posteli a bez varování z něj stáhla peřinu. Energičky a zcela bez zábran si prohlédla jeho rozzkrok a pak mu rukou vjela pod zadek a osahala bílé prostěradlo pod ním.

„Tys byl dneska v noci *hodný* chlapčeček, Andy?“ zavrkala k jeho spodní polovině.

„Cože?“

Automaticky pokračovala dál, ještě než měla příležitost rozluštit, jaký to z něj vyšel zvuk.

„Nepokakal ses v posteli?“

„To snad ne,“ odpověděl. „Za co mě máte?“

Zírala na něj s otevřenými ústy a nebyla mocna slova. Pak utekla.

Ukázalo se, že pět let byl slintající imbecil. Chytil vzácnou chorobu, přežil, ale přišel o rozum. Když ho přijali na oddělení akutních případů, představoval pro medicínu vzrušující problém. Za jeho nezávěsným vědomím se honili nejrůznější experti a snažili se ho přivést zpátky. Pak uplynulo pár týdnů, život šel dál a nemocnice potřebovala jeho lůžko. Přesunuli ho do domu s pečovatelskou službou a tam už zůstal.

Pochopil, že péče o něj byla velmi náročná, protože kdykoli se ho ošetřovatelky pokoušely omýt či oholit, začal sebou křečovitě trhat a mlátit kolem sebe končetinami, jedním úderem pěsti dokázal vymrštit míšku s ovesnými vločkami a přibory přes celý pokoj a v noci budil ostatní pacienty psím výtím. Po pravdě řečeno jeho výtí slyšeli i lidé mimo sanatorium. I tvář v tvář tvrdé konkurenci všech ostatních truchlivých skřeků,

kteří kdy pojalý zdi této budovy, jeho skučení dosáhlo legendární proslulosti.

Teď už tise a uhlazeně požádal o zrcadlo a břitvu.

Sestřička mu přinesla elektrický holicí strojek, který mu posledních pět let každý den strkali do krouťací se tváře. On ji poprosil o břitvu a vodu s mydlíčkami. Jejich pohledy se střetly. Jen před několika dny ho musela se statným zřízcenem zkrotit, když ho vánoční popěvování vyprovokovalo k zuřivosti. Vzpomínka na jeho divokou sílu byla ještě čerstvá.

„Děkuji vám,“ řekl, když mu přinesla břitvu.

Znepokojilo ho, co se stalo jeho tváři. Na jednu stranu ho hodně zestárla – přibýly mu přísné, gumovité sklady a vrásky a mezi obvyklým černým strništěm bílošedé vousy. Na druhou stranu byla taky obscénně mladá, jako obličej šimpanzího mláděte. Ani když to strniště oholil, nebyl vidět žádný velký rozdíl.

Sestra ho sledovala, jak se snaží vyřezat něco povědomého.

„Dnes se...“ začala.

„Co?“

„Dnes se za vámi staví vaše žena. Je to její návštěvní den.“

Chvilíčku o tom popřemýšlel; najednou si na svou ženu moc dobře vzpomínal.

„Už jste jí asi zavolali a pověděli jí, co je nového, že?“ nadhodil.

„Bohužel ne,“ odpověděla sestra. „Zkoušeli jsme se dovolat, ale nikdo to nebral. To pro ni bude překvapení, co?“ Vyprskla, pak zčervenala a spěšně odešla.

Andyho žena přijela po obědě, když v sanatoriu panoval největší provoz. U postele byla dřív, než si jí někdo z personálu všiml.

„Ahoj, Andy,“ pozdravila ho, jen co se posadila do nohou jeho postele. Strhla si tašku z ramene na klín

a zalovila v ní. „Přinesla jsem ti pár koblih. A taky plechovku limonády.“ Natáhla se přes něj a položila ty lahůdky na noční stolek. S přivřenými očima a našpulenou pusou mu prohrábala vlasy.

„Chováš se doufám slušně, co, Andy? Neobtěžuješ moc sestřičky? Nezlobíš u snídání? Nesmiš zlobit u snídání, Andy.“

Vypadala docela spokojeně, jela plnou parou dál, aniž si ho nějak všimala, jako inspektor na základce proplouvající třídou bezstarostně zahloubaných dětí. Přišlo mu líto říct jí pravdu, ale protože k nim už běžela sestra, musel si pospíšet.

„Já už jsem teď zdravý,“ pronesl tise.

„Uch... ano,“ lapala po dechu sestra, když na vyleštěném linoleu se zaškvíknutím zastavila u nich.

Andyho manželka nepromluvila, jen odvrátila pohled od sestry k Andymu a pak zase zpátky.

„Teda...“ pospíšila si sestra, „zavolali jsme specialistu a výsledky testů ještě nepřišly, ale...“ Trhle se zabalila a pokynula k Andymu, jako by chtěla říct *přesvědčte se sama*.

I Andyho manželka se usmála a v tom úsměvu se měla sila nekonečná přihlouplost a šok, jako by se stala obětí narozeninového věčírku s překvapením, ovšem nesprávného dne.

„Vážně?“

Tentokrát jí odpověděl manžel, a ne sestra.

„Vážně.“

„To je ale báječné, miláčku,“ řekla Andyho manželka. Natáhla se přes postel a neohrabaně ho objala, asi jako příslušnice královské rodiny objímající znetvořené dítě.

Načez následovalo mučivé ticho.

„Hm,“ řekla sestra, která měla pocit, jako by ji to vta-hovalo do víru, „nejspíš si na to teď budete muset chvíli

zvykat. Oba dva.“ Více terapeutických rad se od ní nedočkali, odešla totiž dál ošetřovat, za což byla koneckonců placená.

Objetí nevydrželo. Andy a jeho žena se vrátili do své původní polohy jako hráči kulečnicku po ráně. Bromwyn hleděla přímo před sebe, do úzké chodby na protější konci oddělení.

„Omlouvám se, jestli na mně není znát radost, Andy,“ začala.

„Říkala jsi mi posledních pár let Andy, Brom?“ zeptal se Andrew, kterému se zdobnělina Andy nikdy nelíbila.

„Promiň. Ano. Promiň,“ řekla Bromwyn, které zdobnělina Brom nevadila.

Zůstal v sanatoriu další dva dny, četl si *Reader's Digest* a klábosil s ohromnými lékařskými kapacitami. Vrátily se mu snad všechny schopnosti, které kdy měl. Když ho ale pouštěli domů, kdovíproč mu radili, aby neřídil.

Po poněkud rozpačitém rozlučení se zdravotnickým personálem a práních šťastného nového roku vzala Bromwyn Andyho domů. Celá léta ji ponoukal k tomu, ať se naučí řídit, ale ona svůj odpor k motorismu překousla až šest měsíců poté, co on přišel o rozum. Už se nikdy nedozví, jestli to řízení zvládla snadno. Jela mechanicky a tak jako všichni zkušební řidiči bez přílišných starostí o ostatní auta. Působilo to na něj zvláště nepatřičně.

Stará čtvrt se sotva změnila. To mu připadalo jako její obžaloba. Nechtotně se sem před lety nastěhoval kvůli pracovnímu místu, které už přirozeně neexistovalo.

Jeho žena si ovšem práci našla. Pochopitelně o nichčem jiném cestou domů ani nemluvila.

U dveří jejich domu nemohla chvíli najít klíče. To ji až přehnaně znervóznilo. Jakmile je našla, trvala při

otvíráni dveří na tom, že půjde napřed. Podle toho, co letmo viděl, když šel za ní, byl dům plný krámů a neuklizený: klukovský čurbes.

„Omlouvám se za ten nepořádek,“ řekla Bromwyn, i když to znělo našťavně, a ne omluvně. Moc dobře věděla, že není vítán, že se jí vrátil do života příliš narychlo. Bylo mu to jedno.

Dům teď vypadal jako obydlí matky samozviteleky. Všechny jeho věci byly pryč. To mu přišlo zajímavé, ale moc mu to nevažilo. Bezťak nic z toho, co kdy vlastnil, neodpovídalo úplně jeho přáním. Správně odhadl, že jeho pracovní případla nejstaršímu synovi, a to schvaloval: Robertovi bude devět a v tomhle věku si kluk už zaslouží vlastní pokoj.

Andy se ale na setkání se svými dětmi netěšil.

Jeho žena si podle všeho umínila, že ho vezme na zpovědní prohlídku s výkladem o všem, co se změnilo a proč. Bylo třeba najít místo pro X, kvůli čemuž se muselo Y přesunout do Z, kde zase vadilo... Řekl jí, že tohle všechno může počkat na později, a požádal ji, aby pro oba udělala čaj.

V kuchyni byl binec od dětí, které se ještě nedokázaly obsloužit, když je viděl naposledy. Zatímco jeho žena strojeně vařila čaj, oťel si kus stolu, aby si měl kde opřít loket.

„Prosím tě,“ obrátila se na něj, „dáváš si do toho jeden cukr nebo dva?“

„Dva,“ odpověděl duchem nepřítomný. Podle všeho se shodli na tom, že tuhle výměnu názorů nechají být, jako kdyby k ní nikdy nedošlo. Místo toho seděli u baru a mlčky popíjeli čaj. Pokud si pamatoval, tohle pro ně nebylo nic neobvyklého, ačkoli za daných okolností mu to tak přirozeně nepřipadalo.

„Budu muset uklidit,“ pronesla Bromwyn nakonec. „Však já ti nebráním.“

Významně se zadívala na jeho loket opřtený uprostřed talířů. Pochopil, že překáží, vstal a zašel do obýváku.

Posadil se do křesla a vzal si noviny, aby se dozvěděl, co se poslední dobou na tom světě děje.

Setkání se syny nebylo takové martyrium, jak se obával. Nejstaršímu bylo deset (pře počítal se on) a ten o něj nejevil zájem – i když o Bromwyn vlastně taky ne. „Tak zatím, tati,“ řekl a odešel do svého pokoje.

Mladší kluci byli zvědaví, stydliví a přátelští, jako by byl zajímavý návštěvník. Zeptali se ho, jak se uzdravil. „Já nevím,“ řekl. „Nikdo to neví. Pro vědu je to záhada.“

To se jim očividně líbilo.

Taky se ho zeptali, jaké je být šílený. Jeho sedmiletý syn se ho zeptal: „Uměl bys ještě udělat ten zvuk, jako když jsi byl blázen? Jakože *vúú-vúú-vúúúú?*“

„Jasně,“ přikývl a vůbec netušil, že manželka za ním hanbou úplně zkoprněla. Zaklonil hlavu, co nejvíc rozevřel ústa a napodobil své staré zavytí.

„Tak co myslíš?“ zeptal se synka.

„Hmm,“ odpovědělo to sedmileté dítě váhavě. „Předtím to bylo lepší.“

„Tak promiň,“ řekl pobaveně.

„To úplně stačilo,“ pronesla jeho žena. Znělo to hodně ztrápeně a ona taky nejspíš ztrápená byla.

Už v ní neviděl tu mladou ženu, kterou si vzal, mladou ženu s černými vlasy, velkýma zasněnýma očima a svůdnou, saténově hebkou šjí. Kdyby s ní těch pět posledních let žil, asi by ji ještě dokázal vidět tak jako kdysi, ale teď už to nešlo. Byla o generaci starší.

Toho večera se rodina dívala na televizi, tak jako vždycky, dokud ještě kluci byli malí. Když později večer odešly děti spát, Andrew a Bromwyn se dívali na televizi

jako pár. Několikrát přepnuli kanál, chytli druhou polovinu detektivky. A protože oba přišli o začátek, měli stejné výchozí podmínky a mohli aspoň trochu navázat hovor, odhadovat, kdo by tak mohl být vrah. Připadalo mu, že je jí o trošinku blíž, ale věděl, že to nevydrží.

V posteli vedle něj ležela jako složené rozkládací lehátko. Upřeně se díval na vrásky na jejím krku.

„Chceš se se mnou pomilovat?“ zeptala se. Poznal, že by se odtáhla, kdyby se jí byl jen dotkl.

„Dneska večer ne,“ řekl. Byla to pravda. Jeho erekce, skrytá v příliš velkém pyžamu, nepatřila jí. Patřila ženám obecně.

Nakonec se jeho manželka odvrátila.

„Usínám,“ oznámila zastřeným hlasem. „Dobrou noc, Andy.“

„Dobrou.“

Zhruba ve tři čtvrtě na tři podle divného nového budíku na své straně postele Andrew vstal, vzal si župan a nazul bačkory. Opatrně tápal černou chodbou, aby nezakopl o nějaké cizí harampáčí, a nakonec skončil v obýváku, kde skrz průsvitné záclony vyhlížel, co je na ulici. Sílil v něm pocit, že venku by mu bylo moc dobře.

Vyšel na verandu a ani za sebou nezavřel dveře. V domě nebylo nic, čeho by mu bylo líto, kdyby je vykradli.

Noc byla indigové modrá a dusná, s městcem v úplňku. Po šíji mu nahoru dolů běhaly vlny statické elektřiny. Svět byl nehybný jako pokácený les. Připadal si jako ptáček, který ve tmě nechápavě hopsá z jednoho pařezu na druhý.

Jakoby pro štěstí se Andrew odstrčil od schránky na dopisy a vydal se po ulici. Ve tmě mu ta čtvrt nebyla zas tak povědomá, jak si myslel. Nevěděl, jestli dokáže najít cestu zpátky.

Oči duše

Výhled z Jeannetteina okna stál po pravdě řečeno za hovno.

Venku se rozkládal Rusborough South. Pokud Jeannette věděla, žádný Rusborough North, West či East neexistoval. Možná že kdysi existovaly, ale pokud ano, pak takové čtvrtě museli už dávno zbourat, vymazat je z mapy a nahradit je něčím lepším.

Jeannettin dům stál přímo proti místnímu obchodu, který měl svou dobrou a špatnou stranu. Ne ten obchod samotný: ten měl špatné čtyři strany, všechny z šedého betonu a postříkané graffiti. Ale mít dům hned u obchodu: to byla ta dobrá stránka. Jeannette mohla poslat Tima pro kartón mléka nebo sáček mražených hranolků a sledovat ho z okna, kdyby ho snad někdo napadl. Špatná stránka spočívala v tom, že tenhle obchod jako magnet přitahoval to nejhorší násilí na sídlišti.

„Podívej, mámi, policajti!“ oznamoval jí Tim skoro každý večer a ukazoval z okna na blikající modré majáčky a na pozdvížení hned přes ulici.

„Dojez večeri,“ napomínala ho vždycky, on se ale dál díval skrz ten velký špinavý skleněný obdélník. Ve skutečnosti ani nic jiného dělat nemohl. Žaluzie nebyly u předního okna nikdy spustřené, protože jakmile člověk zatarasil výhled, jakkoli byl ošklivý, okamžitě si všiml, že obýváček je odporně malý jako krabice od bot.